

Vadspark

Gyerekkorom kedvenc szórakozása volt az állatkert-látogatás. Nyilván nem voltam egyedül, s nem is mondtam újat ezzel, hiszen az ilyen létesítmények soha sem üresek, télen-nyáron van közönségük, mások is szeretik az egzotikus állatokat, meg szeretnek csodálkozni a természet ilyen csodálatos tarkaságán, gazdagságán.

Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a vadsparkokat csak a gyerekek számára „találták ki”. Mert számomra ma is ugyanolyan varázsa van az állatkertnek, mint korábban, ebből adódóan nyilván az én gyerekeim is több időt töltöttek a vadállatok szemlélésével, mint az országos átlag... És nyilván nem beszélhet az ember elfogultság nélkül egy-egy olyan intézményről, amely mind országos, mind nemzetközi viszonylatban a legjobbak, a legfejlesztettebbek közé tartozik. Esetünkben ez a Szegedi Vadspark.

Összeállításunk is ezért szól erről.

K. F.

Ha kell, saját lábón is

Többszörösen szerencsés helyzetben van a szegedi Vadspark. Elég fiatal intézmény, ahhoz, hogy ne kelljen a régi ketrecek átkos örökségével megküzdenie. Önálló, nem kell tekintettel lennie, semmiféle kultúrparkra vagy vurstlira. A küzdelmes évek után pedig eljutott arra a szintre, hogy nem veszti fenyegetésnek a közhasznú társasággá való átalakításról szóló híreket, sőt, immár ők szeretnének a saját lábukra állni.

A történelmi tények tudottak: a Vadspark igazi karrierje akkor kezdődött, amikor az újszegedi Vidámpark melléküzemágából önálló intézménnyé váltak. A Kálvária sugárút végén, a negyven hektáros erdőben nyugodtan láthatók a szakemberek a munkához, néhány esztendő alatt valószínűleg állatbirodalmat hoztak itt létre.

Az önkormányzati fűnyíró ugyan bennünket sem kímélt, de sikerült szerencsésen átvészelnünk, mindössze egyetlen munkatársunktól kellett megválnunk, így jelenleg 26-an dolgozunk itt – magyarázza Egyházi István, a Vadspark vezetője.

A létszám megmaradásának persze ára volt, a dologi költségek pedig alaposan megcsappantak, s csak önerőből, saját bevételeikből és támogatóik segítségével gondolhatnak már évek óta a fejlesztésekre, amit láthat is a közönség. Tavaly a fenntartáshoz az önkormányzat 19 millió, idén pedig 17 millió forintot juttatott a költségvetésből. E summa mellett a jegybevételekre számíthatnak, tavaly majd 100

Ketrecek helyett természetes környezet. (Fotó: Somogyi Károlyné)

ezer látogató járt a szegedi állatkertben – ez 5 millió forintot jelentett pluszként. Erre az évről évre már 7 millió forintot terveztek, de hogy mennyi lesz...

A gyereknapi 3000 látogatónak köszönhetően ki tudtuk fizetni a téli gázszámhámlát – meséli még Egyházi István. A nagyobb jegybevétel egyébként nem drasztikus áremeléssel, hanem több látogatóval szeretnék elérni, hiszen jelenleg az ország szinte legalacsonyabb árával működnek. Felnőtteknek 110, gyermekeknek 90, gyerekcsoportoknak pedig 70 Ft a belépő.

A látogatók viszont csak akkor lesznek többen, ha újabb látványosságokat produkálnak. Ezért fordul elő, hogy a gazdasági nehézségek után már az ideit tervezték meg az idei tervek. A sörényes farkas új kifutója már elkészült – az egyelőre magányos állat egy kilátóról tekinthető meg –, nemsokára

elfoglalja helyét a világ legnagyobb testű rácsálója, a vízdisznó vagy capybara csoport, s rövidesen megérkezik Angliából az a fehér fejű csuklyásmajom család, mely nevezetesen majomerdőben fog szabadon élni egy aguti, valamint egy ormányos medve csoporttal. A büfével szemben pedig különleges játszótér szeretnének építeni, ahol a simogató állatkert terve is megvalósulhat. Előkerül a fiókból egy friss rajz is, a vörös panda-sziget terve, ahol a lombkoronaszintben élő állatokat egy fahídról lehet majd megfigyelni.

Remélem, ehhez is találunk támogatókat – mondja Egyházi István. Szerencsére az utóbbi években már sikerült néhány szponzor szert tennünk, így a Hungaria Biztosító patronálja a vörös óriáskengurukat, a McDonalds a törpe vidrákat, a Kresto pedig a féktelen étvágyú arapapagájok napra-

forgó és földimogyoró igényét elégíti ki. A támogatók miatt bízom is abban, hogy ha kell, akkor majd saját lábunkra tudunk állni.

A népes papagájsereg egyébként kalandos úton került ide, hiszen a határon foglalták le mint csempészárut. Ám a közhiedelemmel ellentétben, ebből semmiféle haszna nem származott a Vadsparknak, sőt, a nemzetközi egyezmények értelmében az elkobzott állatokat semmiféle kereskedelmi célra nem szabad felhasználni. Ha más állatkert nem kívánja átvenni ingyen az állatokat, akkor bizony fel kell nevelni őket. El lehet képzelni, hogy mit jelentett, mikor egy hónapja 500 teknőst hoztak a városok.

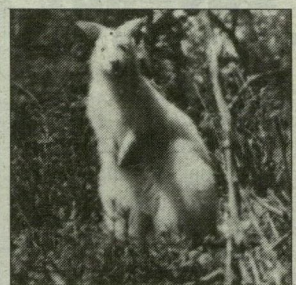
Jelen pillanatban még 200 teknős Szeged vendégszeretét élvez, s úgy tűnik, maradnak is. A látogatók nagy öröme.

Takács Viktor

Ritkaságok Szegeden

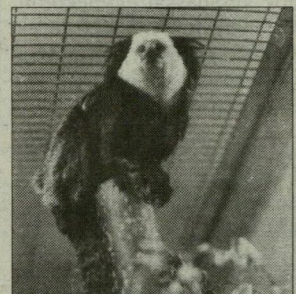
A Szegedi Vadspark ars poeticája szerint nem kell minden állatot bemutatni, azonban amelyeket bemutatnak, azoknak valóban különlegeseknek kell lenniük. Ezt a kezdeti időszakban kitűzött elképzelést mára sikerrel megvalósították, ugyanis több olyan állatfajta nevelnek, mellyel Magyarországon csak Szegeden lehet találkozni, hiszen a Dél-Amerika bemutatóban az összes lámafajta megtalálható, főemlős gyűjteményük pedig Európa-hírű.

Kenguruk

Kenguruból is van választék, a legnagyobb testméretet a vörös óriáskenguru képviseli, mely egyébként a leghatalmasabb erszényes emlős a Földön. A legkisebb a veszélyeztetettnek számító parma-kenguru, melyből három szökdecset Szegeden. A két faj közötti méretet pedig a benet-kenguru jelenti, mely azért kuriózum itt, mert az egyik példány albinó – ő Hópelyhecske, a fehér kenguru. A világ állatkertjeiben mindössze 4–5 albinó példány él ebből a fajtából.

Majomcsalád

A főemlősök közül akár az összeset felsorolhatnánk, hiszen mind kuriózumszámba megy. A vadspark emblemaállata a lisztmajmocska, melyből ugyan közel 2000 példány látható állatkertben a világon, ám eredeti élőhelyén csupán egy 200 fős kolónia maradt hírdmondónak. Hasonlóan ritka a fehérarcú selyemmajom, melynél a szegedi eredményeket mutatja, hogy a faj megmentési programját városunkból irányítják! A kilimandszáró guerezák pedig olyan ritkák – mindössze 39 él belőlük a Földön –, hogy megmentési programot sem tudtak szervezni nekik. Így különösen fontos, hogy Szegeden már kétszer született a guereza-párnak kölyke.

Vadlovak

Bár sokan nem gondolnák, de a tevekarám szomszédságában békésen áldogáló mongol vadlovak is az igazi ritkaságok közé tartoznak. A szabad természetben ugyanis kihaltak tekinthető ez a faj, jelenleg folyik a mongol vadlovak állatkertekből való visszatelepítése. Fontos, hogy a szegedi példányok is eredeti mongol vadlovak, s nem nemesített vérvonalból származó állatok.

Szeged, az egyedülálló Angliai visszhang

Várospolgári büszkeséggel mondogatjuk, hogy a szegedi Vadsparknak messze földön nincs párja. S hogy ennek a büszkeségnek valóban van alapja, azt bizonyítja az International Zoo News című nemzetközi szaklap legfrissebb száma, melyben John Tuson osztja meg az olvasókkal a magyarországi állatkertekben szerzett benyomásait. A minősítés értékét növeli, hogy Mr. Tuson a legteljesebb inkognitóban járta végig az intézményeket.

A magyar intézmények igazán okot adnak az állatkert névhez kapcsolódó negatív előítéletekre. Azért természetesen vannak kivételek – a legszembetűnőbb Szeged és Budapest – ezeken kívül azonban kevés meglepetést találunk – összegzi először röviden benyomásait John Tuson.

Nyugat-Magyarország három legnagyobb állatkertje borzasztóan szegényes – kezdi a rossz tapasztalatokkal – Győrben, Veszprémben és Pécsen az állatkertek sívárák, piszkos és túlszűfolt ketrecekkel vannak tele.

T. V.

Séta az országban

Nemcsak a szegedi, hanem az ország valamennyi állatkertje, vadsparkja nehéz körülmények között gazdálkodik. A belépőjegyek árát ugyanis általában sokallják a látogatók, a városi önkormányzatok pedig szintén arra hivatkoznak: fontosabb feladatokra sincs pénz.

A fenntartó mindenütt az önkormányzat, a helyi pénzekhez pedig csak úgy jutnak a parkok, ha a vezetés tételes költségvetést készít. Ebben fel kell sorolniuk, hogy például mennyit szeretnének az állatok etetésére, avagy parókításra fordítani, s mekkora összeg az, ami a felújításokhoz elengedhetetlenül szükséges.

Cikkünk ezúttal országos összehasonlítással próbálkozik. Szándékosan nem kerestük meg a fővárosi növény-és állatkert vezetőit, mivel ezzel az intézménnyel méretei miatt amúgy sem vehetünk fel versenyt a vidékiek.

A Mecseki Kultúrpark igazgatója, dr. Fülöp István kérdéseinkre válaszulva elmondta, az állatkert külön költségvetéssel – mivel egy

Szeged viszont a szerb határnál egyedülálló állatkertnek ad otthont, melyet három részre oszthatunk fel: a főemlős területre, a Dél-Amerika bemutatóra és az ún. régi területre. Ez utóbbi jelentéktelen, a szokványos ketrecek a perzsa párducokkal, európai hiúzokkal, ormányos medvékkel. Igaz, hogy a ketrecek szokványosak, de ezek tiszták és jól berendezettek.

Az állatkert igazi fénypontja azonban valami más, a bemutatás tekintetében a dél-amerikai terület kitűnő, míg a főemlős kollekción is hasonlóképpen minősíthető. A más-hol látott elkéseredett medvék, oroszlanok és tigrisek itt nincsenek jelen. Ennek köszönhetően talán Magyarország legjobb állatkertjének is tekinthető, bármilyen szabvány esetén megállja a helyét, a régiót tekintve pedig egyedülálló.

Az elsőbbség tekintetében Szegednek mindössze egyetlen versenytársa van, mégpedig Budapest. Bár hiányzik Szeged frissessége, Budapest hasonlóan kitűnő intézmény – írja az International Zoo News.

nagyobb szórakoztató centrum része – nem rendelkeznek. Évente átlagosan 180 ezren keresik föl az állatok világát Pécsen, a Mecsek oldalán. A felnőtt jegy ára, 150, a gyerekbelépő 75 forint.

A Veszprémi Kittenberger Kálmán Növény- és Vadspark igazgatója, Sigmund István saját költségvetést készít, ám a pontos összegekről nem nyilatkozott.

Mindössze annyit árult el, hogy az éves keret 35-40 százalékat fedezi a város, a többit saját maguknak kell „kitermelniük”. A folyamatos felújításokra kevés pénzt kapnak, inkább csak a túlzót munkára futja. (Irigylik a szegedieket, hisz itt még minden épület új.) A veszprémi állatkertet 1995-ben 215 ezren nézték meg, a felnőttektől 200, a gyerekektől pedig 110 forintos belépőket szednek. Debrecenben a Nagyerdői Kultúrpark része az állatkert – tehát nincs önálló költségvetése, tudtuk meg Nagy Sándor Ambrus igazgatótól –, tavaly 194 ezren látogatták, 120 forintos felnőtt-, és 80 forintos gyerekbelépőjegyért.

F. K.

Magyar állatkertek

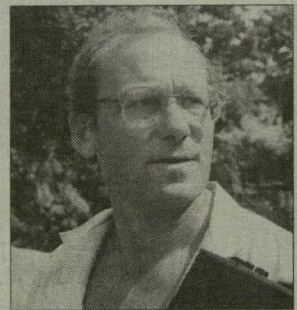
Nemcsak a tapasztalatok, de a számok is arról tanúskodnak, hogy az országos átlagnál jobb a vadspark helyzete Szegeden. Amíg máshol nagy ktnok árán próbálják bővíteni az intézmények területét, addig itt van elegendő hely a korszerű bemutatóknak. Ráadásul nincs túlszűfolya az állatkert – épp elég riasztó a fővárosi példa, amelyet nem véletlenül neveztek többen állatbörtönnek. (Adatok: Népszabadság)

	Terület	Fajszám	Egyedszám
Fővárosi Állat- és Növénykert	10,5 ha	500	2000
Kittenberger Kálmán Állatkert, Veszprém	10 ha + háziállat-bemutató	110	600
Nagyerdői Kultúrpark Állatkertje, Debrecen	3,5 ha + 3 ha beépítés alatt	100	500
Mecseki Kultúrpark Állatkertje, Pécs	3,5 ha + terrárium	150	800
Győri Állatkert	3 ha	100	500
Jászberényi Kultúrpark	3 ha	100	500
Miskolci Városi Vadspark	20 ha	60	300
Nyíregyházi Vadspark	12 ha	100	400
Szegedi Vadspark	40 ha	70	400
Kecskeméti Állatkert	2 ha	80	400

Önnek hogy tetszik?

Bagaméri Andrásné (pedagógus): – Az orosházi 7. számú Általános Iskolából jöttünk. Korábban is hoztam ide csoportokat, gyermekekkel is láttuk a vadsparkot, nagyon tetszett, ezért nézzük meg most az osztályjal is. A gyerekek is jól érzik magukat az állatkertben, legjobban a majmok tetszenek nekik.

Sinkó Mátyás (kómuves): – Voltunk már többször a Vadsparkban, majd nem minden évben eljövünk. Idén először vagyunk kint a családdal, nemrég hallottuk ugyanis, hogy ismét sok változás volt, és most láttuk, tényleg bővült az állatkert. A gyerekeknek különben mindig nagy élményt jelent a Vadspark.

Vargáné Fülöp Magdolna (biológianő): – Kis-körösről osztálykirándulásra jöttünk Szegedre, így természetes, hogy a város nevezetességeire vagyunk kíváncsiak. Én először jártam a Vadsparkban, de nem csalódtam benne, hiszen olyan különlegességeket láttunk, amiket még a pesti állatkert sem tud bemutatni.

Somosi Zsolt (nyomdász): – Tetszett, tetszett a Vadspark, de igazán szép majd akkor lesz, ha teljesen elkészül. Amikor mi kint jártunk, akkor hátul, a dél-amerikai részen még csupán az ősdzsumbujt láttuk. Eddig egyébként nem sétáltunk még az állatkertben, idén merészkedtünk először ide a családdal.